

Peter Svensson
070-2142349
peter.svensson@akeri.se

Vår ref
2024-38

Er ref
LI2024/02042

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Malmtorgsgatan 3
103 33 STOCKHOLM

li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Sveriges Åkeriföretags remissvar på LI2024/02042
**PROMEMORIAN INTELLIGENTA TRANSPORTSYSTEM –
GENOMFÖRANDE AV ÄNDRINGSDIREKTIV.**

Sveriges Åkeriföretag är åkerinäringens branschorganisation och vi arbetar för en sund och lönsam utveckling av åkerinäringen. Cirka 4700 åkeriföretag med sammanlagt 36 000 fordon har valt att vara medlemmar hos oss. Åkerinäringen är en förutsättning för allt företagande och handel, för arbetstillfällen och för tillväxt. Åkerinäringen omsätter cirka 160 miljarder kronor, det vill säga ungefär 4 procent av BNP, och sysselsätter drygt 180 000 människor. Sveriges Åkeriföretag har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på innehållet i rubricerad remiss.

Inledning

Sveriges Åkeriföretag tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på promemorian om ändring av direktiv 2010/40/EU om ett ramverk för införande av intelligenta transportsystem (ITS) vid vägtransporter och gränssnitt mot andra transportslag. Vi ser positivt på ambitionen att modernisera och harmonisera regleringen av ITS för att stärka trafiksäkerhet, effektivitet och hållbar mobilitet. Dock vill vi framföra några synpunkter och rekommendationer utifrån transportbranschens perspektiv, med särskilt fokus på cybersäkerhet och interoperabilitet.

Allmän bedömning av förslaget

Vi anser att de föreslagna ändringarna i lagen (2013:315) och förordningen (2016:383) om intelligenta transportsystem vid vägtransporter i huvudsak är relevanta och nödvändiga för att implementera ändringsdirektivet (EU) 2023/2661. Att tillgängliggöra data i maskinläsbara format via en nationell åtkomstpunkt är en viktig förutsättning för att effektivisera godstransporter och

öka säkerheten. Samtidigt ser vi behov av tydligare riktlinjer för cybersäkerhet, interoperabilitet, ansvarsfördelning och datakvalitet.

Specifika synpunkter

Digital nationell åtkomstpunkt och datatillgänglighet

Sveriges Åkeriföretag välkomnar kravet på en digital nationell åtkomstpunkt (NAP) och att data ska tillhandahållas i maskinläsbara format. För att detta ska fungera effektivt föreslår vi:

Standardisering av dataformat: För att minimera tekniska hinder för transportföretag att integrera och använda informationen i sina system.

Datakvalitet och uppdateringsfrekvens: Trafikverket bör ansvara för att säkerställa att data som tillhandahålls via NAP är uppdaterad och tillförlitlig, särskilt för trafiksäkerhetsrelaterad information.

Sveriges Åkeriföretag föreslår att exempelvis DIGG som myndighet ges ett övergripande ansvar för digitala regleringar avseende nationella åtkomstpunkter, datainfrastrukturer och datadelningsfrågor samt tillsyn av dessa. Syftet är att säkerställa en sammanhållen och effektiv reglering som motverkar överlappande lagstiftning, samtidigt som digital säkerhet och robusthet upprätthålls på en tillräcklig nivå ur ett nationellt helhetsperspektiv.

Gällande definitioner ser vi en brist i tydligheten av begreppen "operatör" och "användare". Vi föreslår att definitionerna hämtas från NIS-2-direktivet för att skapa en enhetlig begreppsanvändning. Trots att remissen behandlar definitioner på sidorna 15 och 16, kvarstår en osäkerhet om hur dessa begrepp ska tillämpas i praktiken.

Sveriges Åkeriföretag välkomnar förtydligandet i 1.1 2§ av verksamhet som bedrivs av Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen vilket vi anser bör göras i all lagstiftning som rör digitalisering och transportnäringen.

Säkerhet, robusthet och interoperabilitet i ITS-data

Vid fastställande av specifikationer och standarder för ITS-data måste särskild hänsyn tas till säkerhetsaspekter, inklusive systemens robusthet mot terror, sabotage och extraordinära händelser såsom naturkatastrofer och krig. Det krävs garantier för att trafik- och räddningstjänstflöden upprätthålls under sådana omständigheter.

Det utökade bemyndigandet i direktivändringen ger medlemsstaterna betydande frihet i dessa avvägningar. Utöver säkerhet är det avgörande att specifikationer och standarder främjar hög interoperabilitet, undviker kostnadsdrivande effekter för åkerinäringen och inte begränsar internationell samverkan. Samtidigt måste säkerhet, integritet och systemens robusthet säkerställas i såväl tekniska lösningar som gränssnitt.

Vidare medför den tekniska utvecklingen att fordon i allt högre grad kommunicerar direkt med varandra. Det är därför nödvändigt att klargöra hur denna kommunikation sker och hur fordonens egna data skyddas från obehörig åtkomst, missbruk och säkerhetshot. Säkerhet, integritet och systemens robusthet måste säkerställas i både tekniska lösningar och gränssnitt.

För att säkerställa en hög rättslig och administrativ kvalitet när det gäller lokala trafikföreskrifter bör processerna för både utfärdande och förvaltning förbättras, med särskilt fokus på enhetlighet, spårbarhet och effektiv tillämpning.

Tillgänglighet till data om trafiksäkerhetsrelaterade händelser

Det är avgörande att information om olyckor, väglag och andra säkerhetskritiska förhållanden sprids snabbt och tillgängligt för transportsektorn. Vi anser att:

Data om väg- och trafikförhållanden ska vara tillgängliga i realtid via den nationella åtkomstpunkten.

Samarbete med privata aktörer (exempelvis åkeriföretag och telematikleverantörer) bör etableras för att förbättra datainsamlingen och distributionen.

Krav på data om parkeringsplatser för lastbilar

Det är positivt att data om säkra och skyddade parkeringsplatser ska finnas tillgängliga i realtid. Vi ser dock ett behov av:

Obligatorisk rapportering av belägningsgrad för parkeringsplatser så att lastbilschaufförer kan planera sina raster och körtider effektivt.

Nationella riktlinjer för utformning av säkra lastbilsparkeringar, för att skapa enhetliga standarder i hela Sverige.

Säkerhet och användning av data för parkeringsplatser, för att säkerställa skyddet av data kopplad till parkeringsplatser måste robusta säkerhetsåtgärder införas. Särskild hänsyn bör tas till risken för överfall, fordonsinbrott, terrorhandlingar och andra sabotage. Vidare bör det klargöras hur och i vilken utsträckning myndigheter får använda denna data i tillsynssyfte, med beaktande av integritetsskydd och rättssäkerhet.

Konsekvenser för transportföretag

Vi ser att digitalisering och automatiserad datadelning kan innebära både kostnader och nyttor för transportföretag. Vi rekommenderar:

Stöd till små och medelstora företag för att implementera system som kan använda den nya informationen från ITS.

Utveckling av utbildningsinsatser för transportföretag och förare om hur de kan dra nytta av ITS-tjänster.

Sammanfattning

Vi anser att ändringsdirektivet bidrar till att modernisera och förbättra transportsektorns digitala infrastruktur. Samtidigt krävs tydliga riktlinjer och ansvarsfördelning för att säkerställa att de nya kraven genomförs på ett effektivt och företagsvänligt sätt.

Nationell åtkomstpunkt & datastandarder

- Sveriges Åkeriföretag stödjer en digital NAP med maskinläsbara data.
- Standardisering av format och tydliga definitioner behövs.
- DIGG föreslås ansvara för digital reglering och tillsyn.

Säkerhet och robusthet i ITS-data

- System måste skyddas mot terror, sabotage och katastrofer.
- Trafik- och räddningstjänstflöden måste fungera under kriser.
- Fordonskommunikation kräver tydliga regler för dataskydd.

Trafiksäkerhetsdata & lokal trafikreglering

- Realtidsdata om väglag och olyckor bör tillgängliggöras via NAP.
- Lokala trafikföreskrifter behöver enhetlighet och rättssäker tillämpning.

Parkeringsdata & säkerhet

- Obligatorisk rapportering av belägningsgrad på lastbilsparkeringar.
- Skydd av parkeringsdata för att motverka brott och obehörig åtkomst.

Konsekvenser för transportföretag

- Digitalisering kan innebära kostnader – stöd behövs för småföretag.

- Utbildningsinsatser krävs för effektiv användning av ITS-tjänster.

Vi ser fram emot fortsatt dialog om genomförandet av direktivet och hur transportsektorn kan bidra till en effektiv och säker implementation av ITS-lösningar.

Övrigt

Sveriges Åkeriföretag står till Landsbygds- och infrastrukturdepartementets förfogande i arbetet med regelgivning som berör företagande inom transportsektorn för godstransporter på väg.

Med vänlig hälsning

Ulric Långberg
Samhällspolitisk chef